

OTSUS

16.12.2024 nr 12.2-7/285-2

Riigilõivu tagastamine Kivirahnu OÜ-le

22.12.2021 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) Kivirahnu OÜ (edaspidi Vaidlustaja) vaidlustus Rakvere Vallavalitsuse riigihankes „Tõrma kalmistu hooldamine 2022-2024“ (viitenumber 240996). Vaidlustuse esitamisel tasus Vaidlustaja 21.12.2021 riigilõivu 640 eurot.

30.12.2021 otsusega nr 219-21/240996 jättis vaidlustuskomisjon vaidlustuse läbi vaatamata. Vaidlustaja ei nõustunud vaidlustuskomisjoni otsusega ja kaebas selle edasi. Kohtumenetlus lõppes Riigikohtu 12.11.2024 määrusega Kivirahnu OÜ kassatsioonikaebuse menetlusse mittevõtmise kohta.

20.11.2024 laekus vaidlustuskomisjonile Vaidlustaja taotlus vaidlustuse esitamisel tasutud riigilõivu tagastamiseks.

Riigilõivuseaduse (edaspidi RLS) § 12 lg 1 kohaselt on riigilõivu tasunud isikul õigus taotleda riigilõivu võtjalt riigilõivu tagastamist RLS §-i 15 alusel. Riigilõivu tagastamise nõue lõpeb kahe aasta möödumisel selle aasta lõpust, millal riigilõiv tasuti. RLS § 15 lg 1 p-i 5 kohaselt tagastatakse tasutud riigilõiv, kui toimingute tegemise taotlus jäetakse läbi vaatamata.

Käesoleval juhul on Vaidlustaja vaidlustuse läbivaatamise küsimus lõplikult lahendatud ning sellega koos tekkinud ka Vaidlustajal RLS § 15 p-is 1 sätestatud õigus riigilõivu tagastamisele alles 12.11.2024, s.o pärast RLS § 12 lg-s 1 sätestatud tähtaja möödumist. Kuna RLS § 12 lg 1 ja § 15 lg 1 p-i 5 koosmõjust ei nähtu, et seadusandja eesmärk oli jätta isik sellises olukorras ilma riigilõivu tagastamise nõudeõigusest, tuleb asuda seisukohale, et RLS ei reguleeri olukorda, kus riigilõivu tagastamise nõudeõigus tekib alles peale RLS § 12 lg-s 1 sätestatud tähtaja möödumist. Seega tuleb käesoleval juhul juhinduda TsÜS §-ist 4 analoogia kasutamise kohta: *Õigussuhet reguleeriva sätte puudumisel kohaldatakse sätet, mis reguleerib reguleerimata õigussuhtele lähedast õigussuhet, kui õigussuhte reguleerimata jätmine ei vasta seaduse mõttele ega eesmärgile. Sellise sätte puudumisel lähtutakse seaduse või õiguse üldisest mõttest.*

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et käesoleval juhul tuleb kasutada analoogiat, lähtudes halduskohtumenetluse seadustiku kaudu kohaldatavas tsiviilkohtumenetluse seadustiku (edaspidi TsMS) § 150 lg-st 6, mis reguleerib sarnaseid õigussuhteid. TsMS § 150 lg 6 sätestab täiendatud versiooni RLS § 12 lg 1 esimesest lausest: *Riigilõivu tagastamise nõue lõpeb kahe aasta möödumisel selle aasta lõpust, millal riigilõiv tasuti, kuid mitte enne menetluse jõustumist lahendiga lõppemist.* Seega on ületatud taotluse läbivaatamise otsustamise viibimise olukord lahendatud sellega, et tähtaega hakatakse arvutama peale menetluse lõppu. TsMS § 150 lg-s 6 sätestatud riigilõivu tagastamise tähtaja täpsustust tuleb kasutada RLS-i lünga ületamiseks ning hakata riigilõivu tagastamise nõude tähtaega lugema ajast, mil selgus siduvalt vaidlustuse läbi vaatamata jätmine¹.

¹ Seisukoht on kooskõlastatud Rahandusministeeriumi maksu- ja tollipoliitika osakonnaga.

Tulenevalt eeltoodust ja lähtudes RLS § 12 lg-st, RLS § 15 lg 1 p-ist 5 ning TsMS § 150 lg-st 6 kogumis:

otsustan

tagastada Kivirahnu OÜ-le vaidlustuse esitamisel tasutud riigilõiv summas 640 eurot.

Riigilõiv tagastatakse Kivirahnu OÜ arvelduskontole nr EE571700017003998940 LUMINOR BANK AS-is.

(allkirjastatud digitaalselt)
Angelika Timusk
Vaidlustuskomisjoni juhataja